

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice šte. 15. — Zurednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: šeststopenjska petiti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 60 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 90.

V Ljubljani v sredo, 22. aprila 1885.

Tečaj II.

Položaj v Hrvatski.

Končane so dopolnilne volitve in poslanci sešli so se zopet v saborsko palačo, da se posvetujejo v kratkem zasedanju o proračunu in o nekaterih ne posebno važnih postavnih načrtih. Mirno, vsakdanje izvršilo se je odprtje sabora, od nobene strani ni se čula napoved boja, kakor se je to običajno godilo v prejšnjih savorih. Morda zaradi tega, ker so skupine strank ostale tudi po zdanih dopolnilnih volitvah iste, kakeršne so bile prej.

Dopolnilne volitve so le v toliko zanimljive, ker se je pri njih pokazalo, da Starčevićeva beseda ni našla odmeva v Slavoniji, da njegov evangelij ne najde vernikov tam doli; vladiki Strossmayerju pripetila se je pri teh volitvah tudi mala nezgodica, kandidat, najiskrenejši pristaš njegove stranke, propal je ravno v Strossmayerjevi vladikovini.

Če si ogledamo zdanko sestavo sabora po strankah, se nam pokaže, da ima večina 96 glasov — namreč 42 od narodne stranke, 28 od srbskega kluba in 26 virilistov —, zmerna opozicija šteje 14, stranka prava 24 glasov in trije so „divjaki.“ Kakor razvidno, razpolaga narodna stranka s toliko večino, da se jej ni treba bati, da bi jo nasporniki kedaj preglasovali. Pred kratkim so se sicer raznesli po listih glasovi, da namerava srbski klub zapustiti narodno stranko ter nastopiti kot samosvojna stranka; kot vzrok temu odločenju navajal se je razpor, kateri je nastal med vlado in Srbi v budgetnem odseku zaradi neke podpore srbskih duhovnikov. Nu, pa te vesti so bile prenačljene; kakor se je zdaj pokazalo, ni nobeden trezen opazovalec, niti Srbi sami, mislil na to, da

bi mogel tako malenkosten razpor tolike posledice imeti, sicer pa ta razpor ni imel nikakega političnega značaja niti ni bil obrnen proti banu ali narodni stranki. Bila je čisto navadna zahteva, katera se takoj izpolniti ni mogla.

Po mirnem odprtju in mirnih prvih sejah soditi, smemo se za trdno nadejati, da se je v hrvatsko deželnozborsko sednico vrnil zopet mir, da so se iz nje izpahnila oni skandalozni napadi in prizori, kateri so v lanskem letu obračali oči vsega sveta na sé, da so poslanci sami uvideli, da taki nastopi nikakor ne mogó koristiti narodu, pač pa mu škodujejo, deželo pripravijo ob dobro ime. Sicer pa zabranjuje take prizore, kakeršni so se dogajali vlani, strogi poslovni red. Da bode morda tu in tam čul se še kak oster govor, da bode vznemirjal duhove, ko bode kak vrtoglavl poslanec razvijal svoje visokoleteče črteže, je možno. A to le mimogredé; v deželnozborsko sednico vselil se je mir!

Vrnil pa se je mir tudi na deželo. Starčevićanci delujejo še vedno z istinito, občudovanja vredno neumornostjo, vedno še pridigujejo dosmrtno sovražstvo proti Madjarom, a to zdaj v mnogo mirnejši, dostojnejši obliki; strastno napadanje po listih se je nekoliko opustilo. Da se je mir povrnil na deželo, pa še najbolj jasno pričujejo slednje volitve. Povsodi so se mirno vršile, od nikoder se ni poročalo o izgredih, kar se je običajno godilo v prejšnjih letih. Seljak bavi se sicer še vedno s politikom, a zdaj mirneje, in ne pusti si takoj po političnih kričalih razvneti krvi. Narod prišel je sam do prepričanja, da mu neplodnosni, visokodoneči, sramoteči govori nikakor ne morejo koristiti, preveril se je, da so vse fraze, da hrvatskemu narodu preti od vlade poguba, le goli humbug; v maso naroda prodrlo je prepričanje, da se

le s treznim, mirnim delovanjem more doseči izpolnitev opravičenih hrvatskih zahtev in želja.

V Hrvatsko se je vrnil mir! In ta mir uporablja vlada, da ukrepa potrebne naredbe v blagor in prospeh naroda, osebno skuša zboljšati upravo ter povzdigniti kmetijstvo v zapadnem delu dežele, kjer narod stoka v bēdi in nezadovoljnosti. Vlada pripravlja tudi znatno preustrojbo politične uprave in deloma tudi pravosodja. Te predloge predložila bode saboru v poletinskem zasedanju.

V Hrvatsko vrnil se je mir, in nadejamo se, da se bode tudi ohranil, da bode bratski nam narod hrvatski dosegel mirnim pōtem svoje pravice, da bode dosegel plodno sporazumljenje z Ogersko na podstavi opravičenih hrvatskih zahtev.

Zakonodavsko delovanje državnega zbora v minoli zakonodavski dobi.

Danes zatvoril se je državni zbor, in morda bode zanimalo čestite čitatelje, če jim v kratkih potezah predočimo zakonodavsko njegovo delovanje v minuli šestletni zakonodavski dobi. Zdanji državni zbor storil je na zakonodavskem polju toliko, kakor nobeden drugi prej; z zakoni uravnale so se vse zadeve javnega življenja, vnanje razmere, razmere v okupiranih provincijah, vojaštvo, finance, poljedelstvo, promet, obrtnost, carinske in trgovinske zadeve, uk in bogočastje, pravosodje, upravne zadeve, volitvene zadeve itd. V vseh teh zadevah bilo je delovanje državnega zbora ravno tako marljivo, kakor uspešno, kakor se pač razvida po zdelaj navedenih zakonih. Sicer pa zaradi pomanjkanja prostora moremo navesti samo najvažnejše zakone. V vojaštvu naj omenimo: Podaljšanje brambenega zakona do konca 1889. leta

gospoda Leitholda, s katerim sem bil tudi že do dobrega znan.

Pred njima je stala na mizi steklenica vina in dva napolnjena kozarca. Smehljaje sem ju nagovoril: „Tukaj toraj staknem vaji še le po tolišnem iskanji pri steklenici vina?“

Toda takoj sem stopil korak nazaj opravičevaje se: „Oprostita, prosim, vidim da vaji motim!“, ko sem bil namreč videl, da je Evald v sredi govora pretrgal besedo pri mojem vstopu in — vsaj tako se mi je zdelo, nevoljno pred se zrl, ne da bi me bil količkaj opazil.

Leithold pa se je dvignil ter me po svoji stari uljudnosti pozdravi rekoč: „Vi naji pač ne morete motiti! Le pite z nama čašo vina.“ — V zadregi sem bil, da vam po pravici povem in to ne v mali, ko sem se vsedel.

„Ne, ne!“, vsklikne mahoma silno Evald bledega lica, „Vi naji ne motite in naji tudi ne morete motiti! Povejte nama pa vendar le, ali se mora slovesno storjena prisega držati ali ne?“

„To se ve da, zakaj bi pa sicer prisegali?“ „Ali zamore kaj tako prisego vničiti?“

Listek.

Prisega po smrti veljavna.

(Daje.)

Živa radost in godba nas je pozdravila, kajti ravno so se strelci pripravljali na izlet k novemu strelišču, ki je bilo od mesta le dobre četrt ure oddaljeno.

Strelišča in veselja ondi ne bom popisaval, kajti vsakdo je že kaj enakega videl in vse take veselice so si podobne, kakor krajcar krajcarju. Le toliko omenim, da je bil to dan, kakeršnih je malo, dan neskalsjenega veselja, ki je tudi v meni srčno zadovoljnost obudil.

Ker je bil Evald častni član strelskega društva, kosila sva pri strelski mizi pod šatorom. Da tukaj ni manjkalo dovtipnih napitnic in skaženih ter ponesrečenih govorov, tega nam ni prav nič treba posebej zatrjevati. Vsakdo nam bo tako rad vrjel.

V največji radosti pričel sem igrati na sladice in sem vse, kar sem zadel, med ženske raz-

delil. Po polnem sem pa med tem pozabil na Evalda.

Med tem se je noč naredila. Gostje so se jeli umikati v sobe, nekteri so pa tudi že odhajali, če tudi večerni zrak še nikakor ni bil prehladen, da ravno nasprotno smo jako prijeten in izvanredno gorak večer imeli.

Ko sem se bil že vsega naveličal, jel sem na dom misliti, ob enem sem se pa po Evaldu ozirati začel. Povsod sem ga iskal, pregledal sem društvene prostore, kadilne kabinete, bil sem ondi, kjer so igrali — zastonj, Evalda ni, pa ga ni!

Uže sem hotel sam proti domu mahnuti, kar mi iz neke osamljene sobe jako trdi glasovi na uho udarijo, in zdeli so se mi Evaldovi. Poslušam od kod mi glasovi prihajajo ter staknem v jako prijazen kabinet, kjer so bile duri le priprte. Kakor nalašč, bil je ta kraj pripravljen za kako malo družbico, ki je želela kozarček vina daleč od hrupa sama zase v svoje pogovore zamotana — spiti.

Tukaj sem našel Evalda z nekim gospodom, v katerem sem spoznal posestnika tovarne za puške,

z določitvijo vojaške moči 800 000 mož; zakon o vojaški taksi, brambeno novelo z dné 2. oktobra 1882 in novi deželnobrambeni zakon z dné 24. maja 1883. V finančnih zadevah je omeniti: Zakone, kateri se tičejo podaljšanja veljavnosti zakona z dné 3. marca 1868 o prostosti pristojbin in kolekov pri arondaciji zemljišč do l. 1885 in podaljšanje prostosti davka pri novih zidanjih, prezidanjih ali dozidanjih, zakon o davku pri točarenji, določitev glavne svote zemljiškega davka za petnajst let, polajšanje pristojbin pri konvertiranju hipotekarnih dolgov, olajšave za morske parnike, kateri so bili napravljeni v inozemstvu, uravnava pristaniških pristojbin; zakon o hišnem davku z dné 9. februarja 1882, obdačenje umetnega vina, zakon o obdačenju petroleja in žganja. Denarnih zadev tičejo se zakoni o čistosti zlatega denarja in zakon o pomnožitvi bakrenega drobiža. V poljedelstvu omeniti je v prvi vrsti agrarne zakone, in sicer komasacijski zakon, potem zakon o pospeševanju kmetijstva po vodnih gradnjah in uravnava ribarenja v rekah; uravnava rek in potokov se je pospešila z zakonom o škodljivem odvajanju gorskih vod, potem z zakoni o napravi varstvenih gradenj na dolenji Soči, o uravnavi Dunava v dolnji Avstrijski, o uravnavi Mure, Adiže, Drave in Glana. Tudi zakoni proti živinski kugi so velike važnosti.

Važne reforme so se izvele v zakonodavstvu gledé obrtnije: v prvi vrsti po obrtni noveli in nastavitvi obrtnih nadzornikov, po uravnavi vsakdanjega delavnega časa in nedeljskega počitka pri rudarstvu, potem o uporabljanju mladostnih delavcev in delavk in z izdavo delavskega reda. Gledé občil zavzima zakonodavstvo o železnicah prvo mesto; velike važnosti je naprava nekaterih krajevnih železnic in njih podaljšanje. Jednako važen je bil zakon o gradnji arlberške železnice, potem zakoni o česko-moravski in gališki transversalni železnici, o gradnji dalmatinskih državnih železnic, kakor tudi mnogobrojnih krajevnih železnic. Velike pomembe v zakonodavstvu je poudržavljenje nekaterih železnic, kakor Elizabetine zapadne železnice, Fran Josipove železnice, Rudolfove železnice i. t. d. Z upeljavo pošt-nih hranilnic storilo se je mnogo za to, da se ljudstvo privaja štedenju ter se pospešuje narodni blagostan; tudi poštartvo in telegrafstvo dobilo je mnogo olajšav.

Tudi gledé carine in trgovine so se sklenili važni zakoni, med temi novi carinski tarif, kateri daje naši industriji potrebno varstvo proti vnanji konkurenci. Gledé uka in bogočastja omeniti je treba v prvi vrsti zakon o kongru in zakon o ustanovitvi českega vseučilišča v Pragi. Zelo plodonosno bilo je delovanje državnega zbora tudi v pravosodstvu; mi omenimo samo zakon proti lihvarjem, red o zemljiških knjigah, zakon o razstrelnih tvarinah, zakon o posilnih delavnicah in o izvrševanju pravosodstva gledé deželne brambe.

„Pač, jaz mislim, da tedaj, kedar bi prisega ne potrjevala resnice kake trditve, temveč kako obljubo za bodočnost. V tem slučaju oseba, kateri se je obljuba s prisego zatrdila, lahko odstopi in prisega pride ob veljavo; — ali pa če dogodki, na katere se ob času priseganja še ni zamoglo računati, obljubo nemogočo napravijo. Toda vsaka taka prisega je pa po mojih mislih jako lahko-mišljena, ker se nikdo ne more v kaki zadevi za bodočnost obvezati brez pridržka.“

„In če temu, ki je prisegel, dotični, katerim prisega velja, taiste ne odpusté?“ vpraša Evald temno pred se zroč.

„Saj vam je že povedal in samo po sebi se razume, da se tedaj mora spolniti, če le ni obljuba po polnem nemogoča!“

„Ali slišiš, ljubi Evald,“ pravi Leithold, „če le ni obljuba po polnem nemogoča.“

„Saj okoli tega se rávno vsa reč vrti! Jaz moram zvedeti, jaz, moram do gotovosti priti! On mora prisego spolniti! — drugače ga nič več ni — in vsega vkup ni nič! —“ vsklikne Evald silno.

Konečno omeniti še treba zakon o volilni reformi, po kateri se je, kakor znano, volilna pravica znatno razširila.

Proti povodnjim v Notranjski.

Uže v jednom prejšnjih listov smo omenili, katera sredstva je priporočal raziskovalec votlin in podzemeljskih jam g. Kraus na Dunaji. Danes podajemo v naslednjem še dodatne nasvete od g. Krausa k prejšnjemu dopisu:

„Kot dodatek mojemu razpravljanju o porečju Ljubljanič dovoljujem si naslanjajoč se na dosežne mi podatke izjaviti svojo misel o Račni dolini, ker me žene k temu človečanska dolžnost, ki zauka-zuje z vsemi močmi, priskočiti na pomoč prebi-valcem te najnesrečnejše kotline kranjske ter zbrati vse, kar tiči v skromnih poročilih o Račni dolini.“

Naslednjim krajem v Račni dolini in zvonaj nje obrniti je zlasti pozornost:

- 1.) Šentjurskim studencem, o katerih se ne vé, od kod se napajajo.
- 2.) Ponikvam pri Zagracu, po katerih se od-teka voda dobravškega otoka, ne vé se kam.
- 3.) Jami pri Ponikvah, iz katere se, kakor se trdi, odteka potok pri Mali Račni.
- 4.) Jami pri Mali Račni, kamor zginja ta potok.
- 5.) Jama pri Kerki, kjer se neki ona voda prikazuje zopet na dan.

Razen teh krajev bi se morale jemati v poštev kotline v obližji in rupe, od prvih zlasti one pri Veliki Loki, Lucki Dolini ali kotline pri Lučah, o katerih se nikakor ne vé, kam oddajajo svojo vodó.

Če bi se potrdila sumnja, da se prikazujejo iz rupe velikanskega studenca pri Krki vode Račne doline, prišlo bi se vsem neprilicnostim na isti način v okom, kakor postopa v taci slučajih kraški komitej avstrijskega turistnega kluba, to se pravi, da se od kakega znanega odtoka, vretja, sledi podzemeljska reka proti vodi gori ter se odpravlja z razstreljevanjem, kar zadržuje in za-jezuje vodó. Za to delo priporočiti bi bil gospod Malnar iz Struge, ki je pokazal uže pred neka-terimi leti na enak projekt in komur ne manjka niti poznanja kraja niti sposobnosti.

Kar pa se tiče odtočnih razmer dobravškega potoka, niso le-te tako jasne, kakor prej imeno-vane. Zagraje prihajajo od nezadostnega preseka požiralnikov, v katere se ne more iti. Ne pre-ostajalo ne bo nič drugega, kakor poiskati v so-sednem Golem Vrhu naravne predihe in po onih, na kojih dnu bi se našla tekoča voda slediti, v meri doline dalje prodirati; ob enem bi se moral razširjati kanal.

Če pa taci naravni predihovi ni, preostaja le še poslednje sredstvo: barvanje vode in opazo-

vanje, kje se bo prikazovala, da se potem od tod pričeneš prodira proti vodi gori na uže naznanjeni način.

Mogoče je, da se kaže res pri prodiranju po studencu pri Krki rogovila v žlebu, po katerem se more, kakor javljajo poročila, precéj daleč iti; rogovila pa bi mogla držati le proti Lučam ali Za-gracu. Jama pri Krki morala bi se tem gotoveje preiskati, ker bi se z razširjenjem tega podzemelj-skega odtoka Račne doline ne napravljala nobeni niže ležeči kotlini kaka škoda, ker je od Krke pričeneš dolina skozi in skozi odprta.

Ker razmer pri mlinu pri Mali Račni ne po-znam niti iz lastne skušnje, niti nimam natančnih podatkov, ne morem presoditi, če se bi moglo tudi od tod dalje prodirati proti jami pri Ponikvah; želeti pa bi bilo, da bi se ta kraj preiskal zaradi sosednje dobropoljske doline, ker se sme misliti, da pripomorejo vode pri Ponikvah k poplavljenji dobropoljske doline in da se potiskajo vanjo vsled podzemeljskega zaježovanja.

Ravno tako potrebno bilo bi tudi preiskati vodotok konec podpeške jame v dobropoljski do-lini, ker se v njem ne vé, niti odkod prihaja, niti kam zginja.

Posebno pa naj se tu povdarja, da se morajo premerjeni podzemeljski prostori vedno tudi vrhu zemlje zaznamenovati in se v meri, ki jo zazna-menujejo vrste dolov (dolin) iskati naravni predih.“

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Volilno gibanje je posebno živahno v se-vernem Česki. Liberalni agentje delajo na vse kriplje, da bi si osigurali kolikor možno obilo volilcev. Listi zjedinjene levice pa prinašajo dan za dnev visokodoneče članke, v katerih pozivljejo „vrli nemški narod na delo proti zatiralcem nemštva“. Pov-sodi nakopičijo toliko protislovij, izmišljotin, lažij, da jim pač uže resen človek več verovati ne more.

„Wiener Zeitung“ objavila je zakon o dalnji začasni odpravi porotnih sodnij v Boki Kotorski v Dalmaciji; dalje zakon o razširjenji olajšav pri zemljiškem davku.

Nekov ogersk list prinaša uvodni članek, v katerem govori o odnosajih na **Balkanskem poluotoku** ter omenja, da je dandanes vsakdo prepričan, da se ne sme okupacijska politika raz-širiti, da je tudi zdanji minister za vnanje zadeve odločni nasprotnik razširjanju okupacijske politike. Kot glavni vzrok navaja ta list: da bi se z daljo pridobitvijo ozemlja nikakor ne okreplila država, marveč bi se jej le povečale ovire. „Razen tega“, pravi ta list, „bi bilo za tako akcijo treba dveh pogojev: Prvič denarja, drugič volje narodov v cesarstvu. Pozabiti pa se tudi ne sme, da pomno-žitev slovanskega elementa ni v interesu države!“ Tako ogersk list, in podajemo to brez komentara.

— Oprostite mi še eno vprašanje. Ali je prisega duševnega ali telesnega pomena?“

„Jaz mislim, da obojega,“ mu odgovorim, „sploh pa duševnega, ker telo brez duha ne more nikake obljube delati ali svoje volje izraževati in pa, ker se v prisegi na najvišje in najčistejše bitje in naj-svetejše bitje, na Boga, za pričo sklicujemo; — telesni pomen ji je pa ta, ker je s pomočjo te-lesa napravimo in kedar po krivem prisežemo, tudi s telesom zapademo sodniji.“

„Če je torej prisega duševnega značaja, mora njena silna moč tudi po smrti veljavna biti?“

„Oh, ljubi Evald,“ rekel sem, „po smrti za telo preneha vsaka dolžnost!“

„Takó? — zahrohota se Evald zasramovalno, torej sami svojo vero zametujete, če tudi ste si jo z raznimi igrači ozaljšali! Sami sebe na laž stavite in vse je goljufija in sleparija! Vender, ne zamerite mi, pravi nekoliko mirneji ter se vsede; niste me namreč razumeli in vam to tudi ni mogoče bilo! Tukaj se ne gre za obljubo s pri-sego potrjeno, ki bi se morala v življenji dopol-niti, temveč za obljubo, katere dopolnitev se še

le po smrti pričeneš. — Ali se ne spominate več najinega pogovora od onega dné? Vi verujete na oni svet, to je na življenje duše po smrti telesa; torej tudi pripoznavate, da morajo duhovi ondi sebi primeren kraj imeti; duša mora i nadalje čutiti, misliti in delati. Ako torej s slovesno pri-sego napravim obljubo, tikajočo se moje duše še le po smrti, ali jo mora moja duša spolniti, ako sploh še živi ali ne? In Bog, ako je, katerega sem na pričo in tako rekoč za poroka poklical, ali ne bo sam take duše silil, da izpolni svojo prisego, in tudi tedaj, če bi sama ne bila pri volji! Kaj pravite?“

Iz začetka sem mislil, da je mož pijan; toda njegovo jasno in premišljeno govorjenje me je ravno o nasprotnem prepričalo. Tudi njegovo okó je bilo jasno in krepko, obraz pa nezmerno bled. Vender sem vstal, prijel za čašo in hoteč vso stvar na šaljivo stran zasukati, pravim: „Draga gôspoda! sešli smo se tukaj streljat, jest in pit, in se sicer veseliti, kako bi se pač torej — posebno pa uže jaz, ki nisem ne filozof ne bogoslovec — s takimi modroslovno-bogoslovnimi zavijačami pe-

Tuje dežele.

Nemški cesar Viljem pooblastil je kneza Bismarcka, svoto 1 200 000 mark, katera se je nabrala povodom njegovega 70. rojstvenega dneva ter se za javne namene dala na razpolaganje, da on določi o uporabi te svote ter mu potem poroča o tem.

Iz Rima se poroča, da se cerkveni krogi resno bavijo z mislijo, naj se skliče občen koncil, kateri naj bi se posvetoval o administraciji cerkve. Papež sam se pridno udeležuje pri sestavljanju natančnega programa za ta zbor.

Gibanja Italijanov v Massauahu vzbujajo v egiptovskih krogih sumnje: domneva se namreč, da Italija namerava zasesti Kasalo. Vesti o zvezi med Italijo in Abesinijo so neresnične. Arabski list poroča, da se bode vnela vojska med abesinskim kraljem in Italijanom prijaznim kraljem Menelikom v Šoi.

V Grški vršile so se volitve. Natančen izid ni še znan; gotovo pa je, da so bili izvoljeni vodje opozicije, minister za vnane poslove pa je propal.

Med Kitajsko in Francosko vnel se je zopet mal razpor zaradi otoka Formoze. Koj, ko je došlo poročilo o odhodu iz Lang-Sona, brzojavil se je Courbetu ukaz, naj čete takoj ekspe-dira s Formoze v Tonking, da pride generalu Briereju na pomoč. Ko so se podpisale mirovne pogodbe, poslalo je novo ministerstvo nenadno nasproten ukaz Courbetu. Ta pa je uže pričel deloma zapuščati Formozo, in Kitajska zdaj ugovarja, da bi Francozi, zopet zaseli mesta, katera so uže zapustili. „Temps“ vender poroča, da ta dogodek ne bode stavil ovir, da se izvedejo mirovne pogodbe.

Razmere v Danski so se zopet zboljšale. Opozicijski listi res da še vedno ščujejo narod, svetujejo mu, naj odpove plačevanje davka, in z vso gotovostjo zatrjujejo, da bode kmalu „upor buknil“. Vender to so vse le besede, in od besed do dejanja je vender še precej dolga pot; istotako je bilo tudi samo prazno govoričenje o obtožbi ministerstva. Vsa prizadevanja opozicije so se razbila. Res da se je kmet in delavec v prejšnjih mesecih mnogo brigal za ta gibanja, ker je imel čas, a zdaj, ko ima delo na polji, ni ga volja, baviti se v pičlih prostih urah z neplodovito politiko zaslepljenih radikalcev.

Razne vesti.

— (Umor s strupom.) Pred par dnevi vzel je v nekem hotelu v Pešti mlad mož za-sé in za dve mladi deklici, katere je imel seboj. Ko se je ta drugo jutro iz hotela oddalil, dobili so obe deklici v nezvesti in krvaveči na tleh. Okolu ust imeli sta polno pen. Policija, koji se je cela zadeva takoj naznanila, skušala je nesrečnici zopet pripraviti k zavesti in to se je tudi vsaj pri jedni toliko posrečilo, da je zamogla spregovoriti nekoliko besedij. Povedala je, da jima je dal mladi

mož piti žganja. V neki steklenici so še dobili ostanke od tega in zdravniki potrdili so, da je bil med pijačo zmešan strup. Obe deklici prepeljali so na to umirajoči v bolnico. Policija začela je takoj zasledovati po mlademu hudodelcu, a se ji do sedaj še ni posrečilo, zasačiti ga.

— (Se li pri smrti občutijo bolečine?) Koliko ljudi si je uže stavilo to vprašanje in koliko je takih, ki se zlasti zaradi tega takó želó bojé smrti, ker mislijo, da jim bo tedaj, ko bode duša zapuščala teló, trpeti grozne bolečine. Nek anglešk zdravnik, ki se tudi peča s tem vprašanjem, prišel je do sklepa, da se pri smrti ne občutijo samó nikake bolečine, ampak da je človek, kadar umira, celó v nekaki prijetni omotici. V dokaz, da je njegova trditev prava, navaja več slučajev. Takó se je Burnery branil, ko so ga hoteli, potem ko je bil v vodo padel in so ga bili vên potegnili, zopet k življenju zdramiti, tako prijetno se mu je zdelo v smrtni omotici. Popotujoči Solander vlegel se je v sneg, da bi tako občutil sladkobo tega načina smrti. Viljem Hunter obžaloval je umirajoč, da ne more popisati, kako prijetno da je, seliti se iz tega svetá. Uže Shakespeare pravi, da strah pred smrtjo obstoji v tem, da se bojimo pred negotovostjo.

— (Stekel pes) popadel je bil gospo in hčerko dvornega pevca Philippi v Wiesbadenu. Ker je bilo od tedaj preteklo uže dokaj časa in ker sta se mati in hči uže popolnoma dobra počutila, da si so bili zdravniki zadnji vsled tega eno nogo odrezali, mislilo se je, da ni nikake nevarnosti več. Naenkrat pa je hči zopet obolela in pokazali so se nasledki pasjega popada. Vsa zdravniška pomoč bila je zamán, uboga deklica je med strašnimi mukami izdihnila dušo. Mati nesrečne deklice je sedaj v velikem strahu, ker se je bati, da se tudi pri nji ne pokažejo isti nasledki.

— (Razmišljen profesor.) O Simpsonu, profesorju na vseučilišči v Teksasu v Ameriki pripovedujejo se naslednji zanimljivi dogodki. Neco večera sedel je ves zamišljen in vtopljen v svoje studije, ko stopi jeden njegovih otrok v njegovo sobo. „Kaj hočeš? Danes me ne sme živa duša motiti!“ zagromi profesor uže od daleč na svojega sinka. „Saj ti hočem le lahko noč voščiti, papa“, odgovoril je prestrašeni otrok. „Nič“, zavpije zopet profesor, „za to je jutri zjutraj tudi še časa dovolj!“ — Nekedaj pa pride k temu učenjaku jeden njegovih prijateljev ter mu reče: „Vam je li uže znano, da je vaš prijatelj Smith umrl?“ — „Tako, umrl je, revež? Prav hudo mi je, da moram to slišati.“ — „Ali ne pojedete za pogrebom?“ — „O gotovo, kedaj pa ga bodo pokopali?“ — „Jutri ob 10ti uri.“ — „Jutri? Mi je žal, da jutri nimam časa, pojdem pa prvi lepi dan v prihodnjem tednu.“

Domače stvari.

— (Gosp. dr. Kulavie) bil je dné 20. t. m. sprejet v avdijenci pri Nj. veličanstvu cesarju.

— (Imenovanje.) Praktikant pri deželni sod-niji v Ljubljani, g. Albin Ogrinc, imenovan je av-skultantom za Kranjsko.

„Ne, ne, le tukaj še nekoliko potrpite, potem se popeljeva domov!“ pravi na to prijazno in mi v roko seže. „Saj veste, kako ste se mi v teh kratkih dneh najinega znanja prikupili; saj veste, kolikokrat sem se s svojimi zmedenimi nazori podvrgel vašim vedno jasnim mislim, katere sem vedno brez vsacega predsodka našel. Če Vas torej ne dolgočasi, poslušajte vprašanje, s katerim se ravno nocoj pečava. Ravno nocoj je leto, ko smo ravno ob tem času in na ravno tem mestu tukaj ravno tako veseli sedeli, jaz, moj prijatelj Leit-hold in pa še jeden, ki ga ni več med nami. Sedel je, kjer Vi sedite. Prijatelji smo bili in rekli so nam „deteljica“. Prijaznost naša imela je svoje korenine še v naši mladosti, in se je še zdatno okrepčala po slovesni prisegi, s katero smo si večno zvestobo do smrti obljubili. Če tudi smo bili telesno leta in leta ločeni, za naše duševne razmere ni bilo nikake ločitve. Pisali smo si, dokler nas zopet leta niso zjedini-la, ko sem bil nakupil posestvo, katero sem sedaj Vašemu svaku prodal.“

(Dalje prihodnjič.)

— (Nova telegrafska zveza.) C. kr. trgo-vinsko ministerstvo dovolilo je, da se napravi tele-grafska zveza med Železno Kapljo v Koroški in Kokro v Kranjski; po tem zvezala se bode telegrafska črta Železna Kaplja-Celovec in Kokra-Kranj.

— (Osebne vèsti.) Visokorodna gospa baronovka Winkler vrnila se je sinoči z jadnim vlakom južne železnice z Reke, kjer je bila tri tedne pri bolnem svojem sinu, kateremu pa se je zdaj uže obrnilo na bolje. Gospod deželni predsednik peljal se je svoji gospej soprogi naproti do šentpeterske postaje na južni železnici.

— (Patrijotično deželno pomočno dru-štvo za Kranjsko) imelo je dné 16. t. m. pod predsedstvom prvega podpredsednika g. c. kr. dvor-nega svetnika grofa Chorinskega reden občni zbor. Zborovanja udeležila sta se tudi vojaška svetnika dru-štva: Gosp. c. kr. štabni nadzdravnik dr. Fran Stawa in g. c. kr. nadčastnik Anton Fukátko kot gosta. — Predsednik pozdravil je došle goste in zborovatelje ter se v gorkih besedah spominal pred kratkim umršega društvenega predsednika, vladnega svetovalca dr. Emila viteza Stöckla; nadalje vlsansko leto umršega Karola barona Tintija. Zborovalci so v znamenje spoštovanja in sožalja vzdignili se s sedežev. Predsednik omenja na dalje navzočnosti nj. c. in kr. visokosti gospoda nad-vojvode Karola Ljudovika povodom pregledavanja naprav za prostovoljno zdravstveno oskrbovanje meseca novembra l. l. v Ljubljani ter omenjal pismo, v ka-terem se je društvu izražalo zadovoljstvo. — Društveni tajnik g. Alojzij Merlak prečital je poročilo o druš-venem delovanji v letu 1884. Iz poročila se razvida društveno premoženje, katero znaša skupno 2876 gld. 83 kr. Društveno premoženje se je v primeri z letom 1883 pomnožilo za 650 gld. 47 kr. Podružna društva imajo premoženja 1404 gld. — Pri dopolnilnih vo-litvah v odbor izvoljeni so bili gg.: Adolf grof Le-debur-Wicheln, dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški in Gabrijel Piccoli. — Konečno za-hvalil se je predsednik vsem onim, kateri so društvo podpirali, in potem zaklical je trikratni „slava!“ Naj-višjemu pokrovitelju društva, Nj. veličanstvu cesarju, čemer je zbor navdušeno pritrdil. Na to se je zbor zaključil.

— (Včerašnjemu „Slovenskemu Narodu“) zopet ni všeč, ker smo omenili v štev. 88 našega lista, da se v kratkem proglasi od strani izvrševalnega od-bora popravljen izjavo, ki se ima razločevati od prejšnje (Narodove) zlasti v točki, ki se peča z dolensko že-leznico in vsled koje je cela ta zadeva v obče taka, kakor jo je g. prof. Šuklje v našem listu razjasnil. Dasiravno je „Slovenec“ to od nas naznanjeno poprav-ljeno izjavo uže predvčerašnjim priobčil, modri-jani „Narodovi“ še vedno pričakujejo, kedaj se naše „prorokovanje“ uresniči. Ker pa smo prepričani, da se „Narodovi“ modrijani le zaradi tega tako nevedne de-lajo, da ne bi njih čitatelji prišli resnici na dnó, ne-čemo v tej zadevi še dalje časa zgubljevati. Ako pa „Slovenski Narod“ pravi: „prof. Šuklje storil se je s svojima člankoma o dolenski železnici dosmrtno smeš-nega, se mož v tem oziru ne sme resnim smatrati. Vsa njegova ženjalnost tiči namreč v tem, da naj si Dolenjci železnico, ako jo hočejo imeti, sami zidajo. To je vender neslana šala, ki ni dostojna niti deželnemu poslancu, niti kandidatu za državni zbor“, odgovorimo mi le sle-deče: Profesor Šuklje je v omenjenih dveh člankih po-kazal, kako dobro da cel položaj pozna in da ni ni-kakor pripravljen, vdati se iluzijam. Da naj si Dolenjci sami železnico zidajo, ako jo hoté imeti, nikdar ni rekel in ta trditev je le slaba iznajdba častnih „Na-rodovih“ gospodov, kojim bi le deseti del duševnih zmōž-nosti in resnicoljubja prof. Šukljeja iz dna srcá želeli. Naročniki „Narodovi“ bi potem sigurno dobili tečnejega in vrednjega berila.

— (Petdesetletnica.) Iz Vipave se poroča: Dnó 24. t. m. bode 50 let preteklo, odkar je v Planini nad Vipavo nastopil službo zlatomašnik, gospod Josip Nakus. Redek slučaj to, da duhovnik službuje pet-deset let na jednom kraju. Gosp. Nakus je navzlic vi-soki starosti vender še zeló krepak.

— (Predavanje gosp. Ferd. Seidla v Krškem.) Gosp. Ferdinand Seidl, meščanski učitelj v Krškem, predaval bode v nedeljo dné 26. t. m. ob 11. uri dopoldné v risarski dvorani v Krškem „o

čali? Pijmo ga v božjem imenu, dokler nam je to še mogoče — *post multa secula pocula nulla!* Naj duše na onem svetu same za sé skrbé!“

„Dobro, dobro, pravi Leithold, ki je bil tudi za čašo prijel — radujmo se življenja, mrtvi na onem svetu naj pa v miru počivajo, dokler se k temu počitku tudi sami ne vležemo ter ga od prave strani ne spoznamo!“

Evald plane od jeze rudeč k višku in nad Leitholdom zareži: „Fej te bodi! Tudi tebi bi bilo mogoče pozabiti na slovesno prisego in da-našnjega dné?“

„Se nisem pozabil ne tega in ne onega — ter mi današnji večer ni prav nič manj slovesen nego tebi; vender pa mislim, da se morava na najinega spoštovanega prijatelja in gosta tolikanj ozirati, da mu ne bova z najino čemernostjo in resnobo kratila veselega dné!“

„Prosim gospoda, na meni je, da me opro-stita, ako sem morda z nepripravno šalo motil vaji, kakor vidim, v jako resni obravnavi, ka-keršnih se jaz sam vedno rad vdeležujem. Če vaji motim, Vas bom pa, gospod Evald, v dvorani čakal!“

meteorologiji in vremenstvu". Vstopnina za osebo je 30 kr. Vstopnina se bode porabila za poplačevanje brzojavnih vremenskih poročil. Kako se bodo vremenska poročila razglaševala, to bode p. n. občinstvo po končanem govoru samo določiti blagovolilo.

— (Kmetijsko potovalno predavanje) imel bode v nedeljo 26. t. m. tajnik c. kr. kmetijske družbe, gosp. Gustav Pirc, dopoludne po službi božji na Premu in popoldne po cerkvenem opraviu v Košani.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 22. aprila, ob 1. uri popoldne. Ravno- kar se je končal prestolni govor.

Budimpešta, 22. aprila. Po več dni traja- joči debati vsprejela je dolenja zbornica z 219 proti 133 glasom preustrojbo gorenje zbornice v obliki, vsprejeti od gorenje zbornice.

London, 22. aprila. V obeh zbornicah za- htevalo se je kredita 11 milijonov, od teh 4½ milijona za Sudan, ostalo za splošne priprave izven Sudana. Granville in Gladstone govorila sta ter izrekla, da vlada resno želi z vsemi lastmi ostati v prijateljskih razmerah ter z mirnimi sredstvi rešiti častno vsako zdanjo in bodočo preporno za- devo. Gladstone je predlagal, naj se razgovor o kreditu preloži na ponedeljek. — „Standard“ po- roča, da se je po včerajšnjem kabinetnem svetu poslala v Petrograd depeša, katera ponavlja prejš- njo zahtevo, naj se postopanje Komarovo des- avouira. „Daily News“ poroča, da Lumsden pravi, da je položaj zdaj bolj resen nego prej.

Rim, 21. aprila. Včeraj so se telegrafično povabile vse vlasti k zdravstveni konferenci dné 15. maja v Rimu. Vse vlasti bodo zastopane po enem pooblaščenici in po tehničnih delegiranih.

Bruselj, 21. aprila. V zbornici prečitalo se je kraljevo pismo, katero zahteva pooblastilo za naslov „Suveren Kongodržave.“ Pismo izročilo se je odsekom.

London, 21. aprila. Kakor se čuje, name- rava vlada v kratkem poklicati vse čete nazaj iz Egipta in iz Sudana ter prepustiti turškim četam, da zasedejo ozemlje. Baje je kabinetu dalo do tega koraka povod prepričanje, da se vojski z Rusijo ni več mogoče izogniti.

Madrid, 21. aprila. V Španiji je popolen mir.

Kahira, 21. aprila. Vstaši zapustili so Berti in Sani ter odšli proti Berberu. Prebivalstvo v Berberu se je uprlo proti Mahdiju.

Ottava, 21. Vstaši so si baje osvojili fort Pitt ter pomorili posadko.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 22. aprila.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	80.90
„ „ „ srebren	81.45
Zlata renta	105.30
5% avstr. renta	96.50
Delnice narodne banke	856.—
Kreditne delnice	281.70
London 10 lir sterling	126.15
20 frankovec	9.96
Cekini c. kr.	5.88
100 drž. mark	61.65

Tuji.

Dné 20. aprila.

Pri Maliči: Weiss, lesotrzec; Russmann, Prodigg, Samek, Heinerich, Supančič in Hertl, trgovci, z Dunaja. — Fischl, trgovec, iz Karlova. — Buchler, trgovec, iz Prage. — Schmidthofen, trgovec, iz Trsta.
Pri Slonu: Schuster, ravnatelj, iz Gradca. — Gerlz, trgo- vec, s soprogo, iz Pišeč. — Petrovič, trg. potov., iz Trsta. — Globotschnigg, trg. potov., iz Kranja. — Dem- scher, posestnik, iz Železnikov.
Pri Bavarskem dvoru: Poliacca in Spellar, zasebnika, iz Trsta. — Pettau, trg. potov., iz Kamenika.
Pri Južnem kolodvoru: Lehmann, asistent, z rodbino, iz Lienca. — Matanovič, zasebnik, iz Trbiža. — Gerlutsch- nig s soprogo iz Ljubljane.
Pri Avstr. carji: Bekar, duhovnik, in Dettoni, posestnik, iz Sežane. — Dornig Marija in Ana; Bait Franciška iz Trbiža.

Umrlí so:

Dné 20. aprila. Katarina Pančur, delavka, 21 l., Cesta na Grad št. 5, jetika. — Karolina Zupančič, postre- šekova hči, 4 l., Hrenove ulice št. 6, bramorica.
Dné 21. aprila. Marija Pišek, kramarica, 73 l., Kravja dolina št. 11, sušica.

Odgovorni urednik J. Naglič.

V civilni bolnici:

Dné 18. aprila. Fran Pauer, hišnik, usnjar, 60 l., moznjansko napenjanje.

Dné 20. aprila. Helena Pengov, gostinja, 83 l., ope- sanje.

Dné 21. aprila. Jurij Perz, gostjač, 60 l., jetika.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura	Vetrovi	Nebo	Mo- krina v mm
21. aprila	7. zjutraj	743.22	5.6	sv. sl.	jasno	
	2. pop.	740.52	20.8	jzpd. sl.	»	0.00
	9. zvečer	739.80	11.0	vzh. sl.	»	

Ivan Lapajne v Krškem

je izdal sledeče knjige in knjižice za ljudske šole in učitelje: Praktično metodiko, cena 80 kr., Prvi pouk 60 kr., Fiziko in kemijo 60 kr., Prirodopis 56 kr., Zemljepis 26 kr., Geometrijo 24 kr., Malo fiziko 23 kr., Domovinoslovje 20 kr., Pripovedi iz zgodovine Štajerske 6 kr., Opis krškega okr. glavarstva 30 kr., Zgodovino štajerskih Slovencev 1 gl. 20 kr. — Isti pisatelj ima v zalogi razne pisanke in ri- sanke; mali slovenski zemljevid kranske dežele z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški zemljevid Avstrijsko-Ogerske, cena 1 kr., in zem- ljevid krškega okrajnega glavarstva, cena 5 kr. (45) 30—1

Premijiran na svetovnih izložbah: v Londonu 1862. l., v Parizu 1867. l., na Dunaji 1873. l. in v Parizu 1878. l. Prodajajo se na plačilne obroke

glasoviri za mesto Dunaj in provincije dalje kratki glasoviri za koncert in salon

kakor tudi pianino iz tovarne svetoznane eksportne tvrdke: Gottfried Cramer, Vilj. Mayer na Dunaji, po 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld., 550 gld., 600 gld. do 650 gld. Glasoviri družih tvrdok od 280 gld. do 350 gld. — Pianini od 350 gld. do 600 gld. (55) 15—1

Prodaja in posojilni zavod glasovirov A. Thierfelder-ja, Dunaj, VII., Burggasse 71.

Važno za častnike in vojake!

Vojaške knjige spisal Komel pl. Sočeban, ces. kr. stotnik, se dobivajo v bukvarni Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg na Kongresnem trgu št. 2:

Službovnik za c. kr. vojsvo, I. in II. del, slo- vensko, po 30 kr.
Službovnik za c. kr. vojsvo, II. del 30 kr., III. del 20 kr. (slovensko-nemški).
Garnizonska in stražna služba, 30 kr. (sloven- sko-nemški).
Bojna služba itd., 40 kr. (slovenski).
Slovnica vojaška, 1 gld.
Werdnlejeva puška (slovensko-nemški), 20 kr.
Pouk o zemljišči (slovensko-nemški), 20 kr.
Osnova vojsva, 20 kr. (28) 10

Umetne zobe in zobovje vdevije po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter izvršuje plombovanja in vse zobne operacije zobozdravnik A. Paichel, poleg Hradskega mostu, 1. nadstropje.

Račune, nakladne liste, kuverte, vizitke, sploh vsakovrstne tiskovine izgotovlja v mišnej izvršbi in po nizkih cenah tiskarna Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

Svarilo!

Uže nekoliko dni trosijo se tu po Ljubljani o moji hčeri Mariji Presoli sramotilna obrekovanja. Ker so vse te vesti neresnične in gola izmišljotina, svarim torej vsacega, kot take dalje raznašati, inace bodem zoper vsacega, o kojem to zvem, na podlagi § 488 drz. zak., neizprosno vložil zaradi razžaljenja časti tožbo pri sodnji, kar sem uže učinil zoper nekoga.

Karel Presoli

c. kr. uradni sluga c. kr. finančne prokuratora v Ljubljani.

Životki (moderci) največja zaloga in najboljši kroj z navadno planšto po 38 kr. do gl. 3.50 z žilčasto » 68 » » 10—

Ravnodržec za deklice po 60 kr. do 4 gld.

Životki iz rastlinskega drota prikladni vsakemu životu, in se mogo prati v najgorkejši vodi ter se nikoli ne zlomijo,

po gld. 2.50, 3.— 3.50 jedino pri (45) 1

J. C. HAMANN-u, Mestni trg.

V založništvu našem izšla je na svitlo knjiga:

Saljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik učitelj.

12 pol v 8°. Mehko vezana stane 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg knjigotržnica v Ljubljani.

Ces. kraljev.

privilegirani

Costellajev najnovejši restitucijski fluid.

Ta fluid ali tekočina ozdravlja korenito vse doli navedene hibe in bolezni, prekosi gledé rabe vse do sedaj v enakih slučajih rabljena zdravila, koja zapustó več ali manje sledove valed zdravenja.

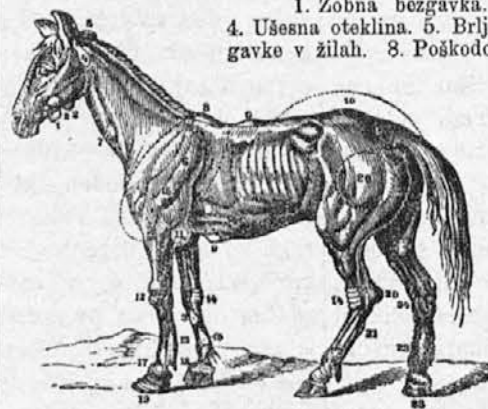
Zdravilo to rabi pri opešanih uših, revmatizmu itd. in ima na- men, da se ga isti poslužujejo, kojim je živinozdravstvo še nepoznata stvar, da ohranijo domače živali vedno pri dobrem zdravju, ne da bi trebalo poklicati zdravnika.

1. Zobna bezgavka. 2. Slinasta bezgavka. 3.—3. Mrtva kost. 4. Ušesna oteklina. 5. Brljava oteklina. 6. Plečno otrpenje. 7. Bez- gavke v žilah. 8. Poškodovani vrat (viher). 9.—9. Pritisk od sedla ali pasu. 10. Otrpenje v ledji, stegnu in križi. 11. Bula na komolcu. 12. Goba na kolenih. 13. Trdina uklonivke. 14.—14. Ma- hovnice (rape). 15. Hrom v pleču. 16. Mo- hur na nogah. 17. Svitek. 18. Nastop na kopitni svitek. 19. Predebele noge.

21. Zajčja noga. 22. Oteklina v žilah. 23. Ježasta noga. 24. Škripoc. 25. Ko- pitna razpoklina. 26. Otrpenje v stegnu.

Ta od mene samega narejen naj- novejši restitucijski fluid prodajata v Ljubljani gospoda Miha Kastner in Janez Luckmann; v Kranji Josip Sušnik i. mn. dr.

Prosi se, paziti na varnostno marko, koja ima vsaka steklenica

vrhu vratu, in da se zapreči pomotam, zahtevati Costella- jev najnovejši restitucijski fluid. Vsaki steklenici priloži se še podroben ilustrovan rabilen navod ter stane 1 gld. 35 kr. av. velj. (56) 8—1

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.